

Lakeuden EKO
Lakeuden EKO

§ 43
§ 9

21.10.2020
10.02.2021

POLTTOKELPOISEN JÄTTEEN KOOSTUMUKSEN TUTKIMINEN

343/14.06/2020

EKO § 43

Valmistelija: ympäristösuunnittelija Pihla Hasan p. 050 324 0963, pihla.hasan@liminka.fi.

Alueemme polttokelpoisen jätteen koostumuksen lähtökohtana on Oulun Kiertokaari Oy:n (ent. Oulun Jätehuolto Oy) vuonna 2016 teettämän tutkimus (Janne Kauppila 2016) sekä muut alueelliset ja valtakunnalliset tutkimukset.

Polttokelpoisen jätteen tutkimisella selvitetään Lakeuden EKOn alueen jätehuollon nykytilaa sekä kehitystä aikaisemmasta. Tuloksista nähdään todellisuudessa kuinka paljon erilliskerättävää tai jäteasemalle/apteekkiin /muuhun vastaanottoaikaan kuuluvaa jätettä alueemme polttokelpoisen jätteen keräysastioihin päätyy. Tuloksia peilataan myös jätehuoltomääräysten toteutumiseen alueella. Tulokset tulevat ohjaamaan jätehuollon palveluiden kehittämistä sekä tulevaa tiedotus-, hanke- ja kampanja toimintaa Lakeuden EKOn alueella.

Tutkimuksen pääluokittelu tehdään KIVO:n ohjeistuksen mukaisesti (versio 2, 31.2017) seuraavilla jätejakeilla: biojäte, paperi, kartonki ja pahvi, puu, muovit, lasi, metalli, tekstiilit ja jalkineet, sähkölaitteet ja akut, vaaralliset kemikaalit ja sekalaiset jätteet. Tutkimuksessa on tarkoituksena selvittää mahdollisimman tarkasti kuinka paljon polttokelpoinen jäte sisältää tällä hetkellä lajitteluun sopivaa materiaalia. Tarkastelukulma poikkeaa jonkin verran KIVO:n ohjeistuksesta ja loppuraportissa esitetään tulokset pääluokiteltuina; biojäte, puutarha- ja risujäte, vaarallinen jäte, lääkkeet ja ruiskut (apteekkijäte), rakennus- ja remonttijäte, erilliskerättävät hyötyjakeet (pakkaukset; lasi, metalli, kartonki/pahvi, muovi sekä paperi) metalliesineet sekä rakennus- ja remonttijäte sekä polttokelpoinen jäte (sisältää muun muovin, vaatteet ja tekstiilin jne..). Luokituksen lisäksi tarkastellaan kokonaisuudessaan pvc-materiaalien osuutta, tietoturvan toteutumista sekä muovissa pakkausmuovin osuutta kaikesta muovista (tällä hetkellä osa kuuluu polttokelpoiseen jätteeseen). Erikseen arvioidaan myös pakkauksien, jotka todennäköisesti jo ostaessa ovat niin likaisia, ettei niiden puhdistaminen ole järkevää, osuutta kierrätyskelpoisista pakkauksista sekä pehmeän paperin osuutta, joka kuuluisi biojätteeseen. Tarkempi luokittelu esitetään raportissa.

Yrityspäristä jätettä, joka kerätään yhdessä asumisessa syntyvän jätteen kanssa ei eritellä, vaan sen osuus otoksesta arvioidaan jätekuljetusyritysten keräystietojen perusteella. Selkeästi yrityspäristä tai maataloudesta lähtöisin oleva jäte huomioidaan kuitenkin erikseen.

Polttokelpoisen jätteen lajittelututkimus suoritetaan loka-marraskuussa Kempeleen Jätekuljetus Ky:n toimipisteessä Kempeleessä. Näytteiden otto jaetaan kahteen eri keräysalueeseen; Liminka/Muhos/Tyrnävä ja Utajärvi.

Ys:n esitys

Merkitään tiedoksi

Päätös
EKO § 9

Merkittiin tiedoksi

Tutkimus tehtiin vk 44-45 yhteistyössä Lakeuden EKOn alueen operatiivisten palveluiden tuottajan, Kempeleen Jätekuljetus Ky:n, sekä alueella toimivien jätekuljetusyritysten kanssa.

Tutkimus tehtiin kahdella alueella; Limingan, Muhoksen, Tyrnävän kunnat ja Utajärven kunta omanaan. Tutkimuksessa lajiteltiin käsin lähes 700 kg jätettä.

Alkuperäisestä jaottelusta ja tarkastelukohteita jouduttiin muuttamaan tutkimuksen kuluessa.

Tutkimuksessa havaittiin selkeä ero roskapussin sisällössä kahden aluejaon kesken (Liminka/Muhos/Tyrnävä ja Utajärvi). Suurin ero näkyi biojätteen määrässä. Utajärvellä biojätteen erilliskeräys on ollut vain suositus ja jätehuoltomääräysten siirtymäaika biojätteen lajitteluvollisuuteen (kiinteistöt, joissa on 4 ja yli 4 huoneistoa) loppui vasta 31.12.2020, jonka vuoksi biojätteen erilliskeräys tai kompostointi ei ole vakiintunut toiminto.

Yllättävää oli, että molempien alueiden roskapusseissa oli selkeästi vielä veloitus vastaanotettavaa jätettä sekä jätettä, joka kuuluisi toimittaa muuhun vastaanottoipaikkaan kuin laittaa jäteastiaan. Todellisuudessa omaan polttokelpoisen jätteen astiaan olisi roskapussista kuulunut Liminka/Muhos/Tyrnävä alueella 36,5 % ja Utajärvellä 22,9 %.

Veloituksettomien jätteen osuus, jos biojätteen käsittelymuoto on kompostointi, oli Liminka/Muhos/Tyrnävä alueella 58,27 % ja Utajärven alueella peräti 74,90 %. Jos biojäte erilliskerätään oli osuudet 37,85 ja 31,18 %. Yllättävää oli myös että Liminka/Muhos/Tyrnävä alueen roskapussista löytyi vajaa 5 % RINKI -ekopiste ja muihin ekopisteisiin kuuluvia hyötyjätteitä enemmän kuin Utajärven alueelta, vaikkakin kierrätysmahdollisuudet ovat paremmat taajamissa kuin Utajärven syrjäkylillä. Osa selitystä on varmaankin ostotottumusten erilaisuudet

Lajittelun ja kierrättämisen tehostuminen näkyy selkeästi Lakeuden EKOn lajiteltujen hyötyjätteiden määrissä, erityisesti RINKI -ekopisteissä ja pakkausmuovin täydentävässä keräyksessä. Erikoinen koronavuosi tehosti mm. pihojen laittoa ja siivousta, mikä näkyi oksa- ja puutarhajätteen 250 %:n kasvulla edellisvuoteen verrattuna. Myös puujätteen sekä kyllästetyn puun määrät kasvoivat voimakkaasti.

Myös verrattuna Oulun Kiertokaari Oy:n teettämään lajittelu tutkimukseen, löytyi lajittelussa eroja, erityisesti biojätteen sekä tekstiilijätteen osalta. Tosin tulokset eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska vasta vuoden 2016 alusta RINKI -ekopisteet aloittivat myös pakkausmuovin keräyksen.

Lopullinen raportti esitellään kokouksessa.

Ys:n esitys

Merkitään tiedoksi

Päätös

Merkittiin tiedoksi